

Nr 26*Utlåtande i anledning av motioner om statligt stöd till vissa mjölkbillinjer i Norrlands glesbygder.*

I de likalydande vid 1969 års riksdag väckta motionerna I: 818 av herr *Andersson, Axel*, och II: 971 av herr *Larsson* i Umeå *m. fl.* har hemställts att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t anhålla om utredning och förslag angående frågan om statligt stöd till vissa mjölkbillinjer i Norrlands glesbygder.

Utskottet. I nu behandlade motioner konstateras att utflyttningen från landsbygden lett till nedläggandet av ett stort antal jordbruksfastigheter. Den utglesning i fråga om mjölkleverantörer som blivit ett resultat härav har i sin tur förorsakat indragning av mjölkbillinjer. Motionärerna, som närmast behandlar förhållandena inom de fyra nordligaste länen, framhåller att de kvarvarande jordbrukarna till följd av utvecklingen utestängts från inkomstmöjligheter och därigenom kommit i en synnerligen svår situation. För att ge den kvarboende befolkningen möjlighet till inkomst och service bör enligt motionärerna prövas möjligheten att införa ett statligt stöd till ej lönsamma mjölkbillinjer i Norrlands glesbygder. I motionerna yrkas att riksdagen hos Kungl. Maj:t anhåller om utredning och förslag i ämnet.

Utskottet får erinra om att ett motionsledes framfört förslag om anslagsanvisning för nu berörda ändamål föregående år avvisades av riksdagen. Vid behandling av då ifrågavarande motion erinrades bl. a. om att statsmakterna intagit den principiella inställningen att jordbruk, som genom sitt läge har svårt att leverera mjölk till mejeri, i första hand får överväga att ändra produktionsinriktning. Vidare påpekades att det extra mjölkpristillägg som utgår i Norrland och vissa delar av Svealand och Götaland motiveras av de sämre produktionsbetingelserna i dessa områden, däribland de långa transportavstånden för mjölk till mejeri. I sammanhanget anfördes också att ett särskilt statsbidrag som stöd till ej lönsamma mjölktransporter inom glesbygder i flertalet fall skulle motverka en rationell anpassning av produktionen.

De föregående år sålunda anförda synpunkterna på jordbrukets förhållanden i de utpräglade glesbygderna finner utskottet alltjämt vara giltiga. Vad i nu behandlade motioner anförts rörande bl. a. service för den i glesbygderna kvarboende befolkningen torde falla inom ramen för de frågor som den särskilt tillsatta arbetsgruppen för glesbygdsfrågor har att beakta.

Arbetsgruppen som är sammansatt av företrädare för berörda departement, Svenska kommunförbundet och Svenska landstingsförbundet skall pröva och successivt lägga fram förslag till åtgärder för att förbättra levnadsförhållandena för befolkningen i glesbygden, främst vad gäller den samhälleliga servicen.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet
att riksdagen lämnar motionerna I: 818 och II: 971 utan
åtgärd.

Stockholm den 13 maj 1969

På jordbruksutskottets vägnar:

NILS G. HANSSON

Vid detta ärendes slutbehandling har närvarit

från f ö r s t a kammaren: herrar Mossberger (s), Hedström (s)*, Skårman (fp), Carl Eskilsson (m), Magnusson (s), fru Hultell (m), herrar Skagerlund (fp), Manne Olsson (s) och Nils Nilsson (cp)*;

från a n d r a kammaren: herrar Hansson i Skegrie (cp), Arweson (s), Johanson i Västervik (s), Persson i Skänninge (s)*, Eliasson i Moholm (m), Eskilsson i Likenäs (s), Jonasson (cp), fru Lindberg (s), herrar Nilsson i Lönsboda (fp) och Brännström (s)*.

* Ej närvarande vid justeringen.

Reservation

av herrar *Skårman* (fp), *Skagerlund* (fp), *Nils Nilsson* (cp), *Hansson* i Skegrie (cp), *Jonasson* (cp) och *Nilsson* i Lönsboda (fp), som anser att andra och tredje styckena av utskottets yttrande samt utskottets hemställan bort utbytas mot text av följande lydelse:

»Utskottet vill erinra om att riksdagen år 1967 i samband med antagandet av riktlinjer för jordbrukspolitiken uttalade sig för att en betydande jordbruksproduktion även i fortsättningen borde upprätthållas i norra Sverige. De i förevarande motioner berörda svårigheter som den för jordbruket i Norrland viktiga mjölkproduktionen har att kämpa med visar vikten av att särskilda åtgärder sätts in för att produktion skall kunna behållas i norra Sverige i nyss angiven utsträckning. Såsom i motionerna anförts utgör mjölkproduktion i kombination med skogsbruk den huvudsakliga inkomstkällan för de norrländska jordbrukarna. Som regel kan dessa brukare inte finna någon alternativ driftsinriktning som kan ge motsvarande arbetsinkomst. Vad gäller det extra mjölkpristillägget är det i och för sig riktigt att en del

av detsamma får anses utgöra kompensation för de merkostnader, som förorsakas av sämre betingelser för mjölkproduktionen i berörda del av landet, bl. a. till följd av långa transportavstånd. Detta pristillägg torde dock inte tillnärmelsevis kompensera för merkostnaden för mjölktransport från glesbygdsområdena i Norrland. Ett särskilt statligt stöd till mjölkbillinjer som betjänar sådana områden kan vara motiverat, dels för att det kan medverka till att behålla en tillräcklig jordbruksproduktion i Norrland, dels för att mjölkbillinjerna i glesbygden kan erbjuda hela befolkningen där en värdefull service. På grund av det sagda anser sig utskottet böra förorda att frågan görs till föremål för utredning. Utskottet biträder således förevarande motioner. Utskottet hemställer alltså

att riksdagen med bifall till motionerna I: 818 och II: 971 i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller om utredning och förslag angående frågan om statligt stöd till vissa mjölkbillinjer i Norrlands glesbygder.»